HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.



**אין לריחה דומה חומו.** לחין בין י"ט לשבת אלא חומר בחול נפש בשבת[ו] להא ב"ש נמי כל מלאכה לא תעשה כתיב[ז]: **הניחא כו'.** מסקנת דמילתיה דרבא היא. הניחא למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב אלא למאן דאמר נדרים ונדבות קריבין ביום טוב מאי איכא למימר אלא אמר רבא לא מיבעיא למ"ד נדרים ונדבות קריבין ביום טוב דהא לא מתקיים מעם מזבחי כלל אלא אפילו למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב הכתיב מעם מזבחי מזבחי המיוחד לי ומאי נינהו תמיד ואמר רחמנא [1]מעם מזבחי תקחנו למות: [2]דיני ממונות הטמאות והטהרות כו': אמר רב אנא הואי [3]במניינא דבי רבי ומינאי דידי הוו מתחלי ברישא והא אנן מתחילין מן הגדול תנן אמר רבה בריה דרבא ואיתימא רבי הלל בריה דרבי וולם שאני מניינא דבי רבי דכולהו מינייהו מן הצד הוו מתחלי ואמר רבה בריה דרבא ואיתימא רבי הלל בריה דר' וולם [4]מימות משה ועד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד ולא הא הוה יהושע הוה אלעזר והא הוה פנחס הוו זקנים והא הוה שאול הוה שמואל והא נח נפשיה כולהו שניה קאמרינן והא הוה דוד הוה עזרא היאירי והא נח נפשיה כולהו שניה קאמרינן שלמה הוה שמעי בן גרא והא קטליה כוליה שניה קאמרינן הא הוה חזקיה הוה שבנא והא איקטיל כולהו שניה קאמרינן והא הוה עזרא הוה נחמיה בן חכליה [7]אמר רב אדא בר אהבה אף אני אומר מימות רבי עד רב אשי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד ולא והא הוה הונא בר נתן הונא בר נתן מיכף הוה כייף ליה לרב אשי: [2]דיני נפשות מתחילין מן הצד: מנא הני מילי אמר ר' אחא בר פפא אמר קרא [2]לא תעמוד על דם רעך לא תענה על ריב חבירך אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מהכא [3]ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש [את] חרבו ויחגרו איש [את] חרבו ויחגור גם דוד את חרבו אמר רב [5]שונה אדם לתלמידו ודן עמו בדיני נפשות מיתיבי [6]ה"הטהרות והטמאות האב ובנו הרב ותלמידו מונין להם דיני ממונות ודיני נפשות ודיני מכות קידוש החדש ועיבור שנה אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להן אלא אחד

**ומה י"ט.** ופ"ת ומנ"ל דלמא לריחה י"ט הא לפי' שבת דלחיה מי לימא מסוס דכתיב (שמות לה) ככל מושבותיכם וביו"ט לא כתיב מ"ל תדחה י"ט בק"ו ומה עבודה שדוחה יום טוב לריחה דוחה חומו וכו' וי"ל דלימא למימר שבת יוכיח שנדחית מפני העבודה והיו העבודה שמיה נדחית מפני הריחה דהא ממילתיה דלמאי קאי ול"ג דל"ק מידי כיון דלריחה לימר ק"ו לקולא ולחומרא לחומרא ממרינן **והא** הוה חזקיה. לית ספריס דלא גרס ליה למזקיה לא היה מוסל על כל ישראל שכבר גלו עשרת השבטים ועוד דשבת רשע היה ולא מממיינינן הוא[ח] ותדע דכי פריך [9]הוה דוד לא מצי הוה מחיתופל שקלו דוד[ט] מלופו ומיודעו כיון דרשע הוה ליטו מן המנין וקלת קשה דלא מצי הוה מפיוסה מפיוסה שהיה מציית פני דוד בהלכה (כתובות ד' ד'.):

**בולהו שניה קאמרינן.** דמסהומתלי גדולתן לא פסק כולהו שני' והשתא לא קשה לספריס דגרסי והא הוה מלעזר הוה פנחס דהכי פריך והא הוה מלעזר שהומתה גדולתו מחמ של יהושע ותימה דלא מצי ליהושע הוה עתניאל בן קנז שהמזיר הלכות (הלכות) שנשתכחו מיהושע בימי מבדו של משה (תמורה דף טז:):

**והא** הוה הונא בר נתן. שהיה קרוב למלכות כדאיתא בפ"ג דזבחים (דף יט.) למתקייס ליה ויהי מלכיס מומנין:

**דיני נפשות מתחילין מן הצד.** משום לא תעמוד על דם [8]אבל דיני ממונות לא מיירי' ומ"מ דרך שאלה יכולין לעונת ולפשפר לא תענה על דם דיני נפשות כתיב ולא דיני ממונות אע"ג דלגבות קלי נמי לדיני ממונות למאן דמוקי לה בריש מכילתין (דף ג.): בב"ד נוטה:

**רבה** בר בר חנה אמר ר' יוחנן **מהכא ויחגרו איש וגו'.** הכא משמע שמורד במלכות [4] ובעי למיידייני' לדוד היה מושב עלמו מלך וכן בפרק במה בהמה (שבת דף נו. ושם) גבי מוריס שהיה לו לדוד לדונו בסנהדרין ולא דייניה אע"ג שהיה מורד במלכות כדאמרינן התם ומקשה להא דאמר במגילה (דף יד: ושם) למורד במלכות לא בעי למידייניה ויש לומר לא בעי למידייניה כשאר מייבי מיתות אלא לקבל עדות ולידע אם הוא מורד במלכות ורמה הא דאמר לא בעי למידייניה לענין הא לתנן בפירקין (דף נב.) דיני נפשות בלילה בזמן שדנין אותו ביום שנדחה מפני שהוא דומה לחומה ואין נדחית מפני הריחה והוא הדין י"ט מיהו אין שייך למימר שבת יוכיח שנדחית מפני העבודה דהיינו עבודה שמיה נדחית מפני הריחה דהא ממילתיה דלמאי קאי ול"ג דל"ק מידי כיון דלריחה לימר ק"ו מה לשבת שהוא חמור שכן נפש בנבד[ו] מה יום טוב שנדחה מפני קרבן יחיד אין רציחה דוחה אותו קרבן יחיד שהוא דוחה את יום טוב אינו דין שלא תהא רציחה דוחה אותו הניחא למאן דאמר [6]אין נדרים ונדבות קריבין ביום טוב אלא למאן דאמר נדרים ונדבות קריבין ביום טוב מאי איכא למימר אלא אמר רבא לא מיבעיא למ"ד נדרים ונדבות קריבין ביום טוב דהא לא מתקיים מעם מזבחי כלל אלא אפילו למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב הכתיב מעם מזבחי מזבחי המיוחד לי ומאי נינהו תמיד ואמר רחמנא [1]מעם מזבחי תקחנו למות: [2]דיני ממונות הטמאות והטהרות כו': אמר רב אנא הואי [3]במניינא דבי רבי ומינאי דידי הוו מתחלי ברישא והא אנן מתחילין מן הגדול תנן אמר רבה בריה דרבא ואיתימא רבי הלל בריה דרבי וולם שאני מניינא דבי רבי דכולהו מינייהו מן הצד הוו מתחלי ואמר רבה בריה דרבא ואיתימא רבי הלל בריה דר' וולם [4]מימות משה ועד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד ולא הא הוה יהושע הוה אלעזר והא הוה פנחס הוו זקנים והא הוה שאול הוה שמואל והא נח נפשיה כולהו שניה קאמרינן והא הוה דוד הוה עזרא היאירי והא נח נפשיה כולהו שניה קאמרינן שלמה הוה שמעי בן גרא והא קטליה כוליה שניה קאמרינן הא הוה חזקיה הוה שבנא והא איקטיל כולהו שניה קאמרינן והא הוה עזרא הוה נחמיה בן חכליה [7]אמר רב אדא בר אהבה אף אני אומר מימות רבי עד רב אשי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד ולא והא הוה הונא בר נתן הונא בר נתן מיכף הוה כייף ליה לרב אשי: [2]דיני נפשות מתחילין מן הצד: מנא הני מילי אמר ר' אחא בר פפא אמר קרא [2]לא תעמוד על דם רעך לא תענה על ריב חבירך אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מהכא [3]ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש [את] חרבו ויחגרו איש [את] חרבו ויחגור גם דוד את חרבו אמר רב [5]שונה אדם לתלמידו ודן עמו בדיני נפשות מיתיבי [6]ה"הטהרות והטמאות האב ובנו הרב ותלמידו מונין להם דיני ממונות ודיני נפשות ודיני מכות קידוש החדש ועיבור שנה אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להן אלא אחד

כי

**נא** ב ג מיי' פי"ל מהל' סנהדרין הלכה ו:

**נב** ד מיי' שם הלכה י טוש"ע חו"מ סימן יט סעיף ה:

**נג** ה מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם וסמג"ס:

## תורה אור השלם

1. וְכִי יָדִד אִישׁ עַל רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת:
שמות כא יד

2. לֹא תַהֲיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רָב לְנַטֹּת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת:
שמות כג ב

3. וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַנְשָׁיו חִגְרוּ אִישׁ אֶת חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר גַּם דָּוִד אֶת חַרְבּוֹ וַיַּעֲלוּ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וּמָאתַיִם יָשְׁבוּ עַל הַכֵּלִים:
שמואל א כה יג

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא תענה וכו' מן הצד שמע ישמע מחד: (ב) ד"ה הטמאות וכו' אם כן רבו המעמלין: (ג) תוס' ד"ה והא וכו' דכי פריך והא הוה: (ד) ד"ה רבה בר בר וכו' שמורד במלכות היה וכנ"ל:

## מוסף רש"י

ומינאי דידי הוו מתחלי ברישא. ממני שלמד מחלה בשורה כשהיינו יושבין מה דעתי עוטה, והוא היה פיעוני, לא מן הגדולים ולא מן הקטנים, ומני שמעתי שקנן שבהם היה (גיטין נ:). מן הצד הוו מתחלי. משום לא תעמוד על דיב, ולכיון לא תעמוד על רב, לא מתנון על מופלג על מופלג בשבת דין, ולא מוקמי ליה לריש"ג דקרי דיני נפשות, ומ"ג לפיפיה דקרי לא תעמוד מיתוקי מלא דיני נפשות (שם). תורה וגדולה במקום אחד. שהרי מורמן וגדולתן של ישראל במקום אחד, שאין בישראל גדול בתורה ובעושר כמותו (שם). והא הוה פנחס. שאחר מלעזר תורה וגדולה, שהיה כהן גדול אחר מנחי (שם). הוו זקנים. שקבלו מיהושע והחריכו ימים אחרי (יהושע כד) אשר החריכו ימים אחרי יהושע (שם). והא הוה שאול. גדול בתורה היה אלא שלא לימד לתלמיד כלתמרון בעבודין (שם). שמואל לא גלי מסכתא לתכי כתיב ביה כל אשר יפנה ילשיע (שם). והא נח נפשיה. דשמואל קודם שמואל (שם). כולהו שניה קאמרינן. משעמד בגדולה שהא תורה וגדולה במקום אחד, וזה בתחילת גדולתו לא ידיל היה בתורה (שם). הוה עזירא היאירי. גדול בתורה היה כלתמרון במ"ק (פח:) דהוה מתני לה בנבי כיסא וכסתא (שם). הא הוה חזקיה. מזקיה מלך יהודה גדול בתורה היה, כלתמרון בתלק (צד: שם). הוה שבנא. גדול בתורה היה כלתמרון (לעיל כו.) שבנא הוה לריס ביזוותא ומזקיה בתר קרי ביזוותא (גיטין שם). והא איקטיל. קתניא התנו כלתמרון בזה בזוד (לעיל כו. גיטין שם).

**חובה** אין לאחר לחלוק על דבריו. ר' יוחנן אמר מהכא ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש חרבו וגו' וחגר דוד אחריהם. אמר רב שונה אדם לתלמידו ודן עמו בדיני נפשות ומוחבינן עליה הטהורות והטמאות האב ובנו הרב ותלמידו מונין להם שנים ודיני נפשות ודיני מכות וקידוש החדש ועיבור השנה אב ובנו הרב ותלמידו אין מונין להם אלא אחד ופרקינן כי אמר רב שונה אדם